

MSP Druhý projekt

Autor: Maxim Plička, xplick04

```
import numpy as np
import pandas as pd
import matplotlib.pyplot as plt
import scipy.stats as stats
from scipy.stats import gamma, nbinom, truncnorm
import seaborn as sns
import os

import statsmodels.formula.api as smf
from statsmodels.stats.outliers_influence import variance_inflation_factor
from statsmodels.graphics.gofplots import qqplot
```

ÚLOHA 1

a)

1)

```
path = os.getcwd() + '/Projekt-2_Data.xlsx'
df = pd.read_excel(path)
df = df["uloha_1 a")

# Expertní odhad parametrů
lambda_e = 5
alpha_prior = 10
beta_prior = 1 / lambda_e
df_count = df.count()

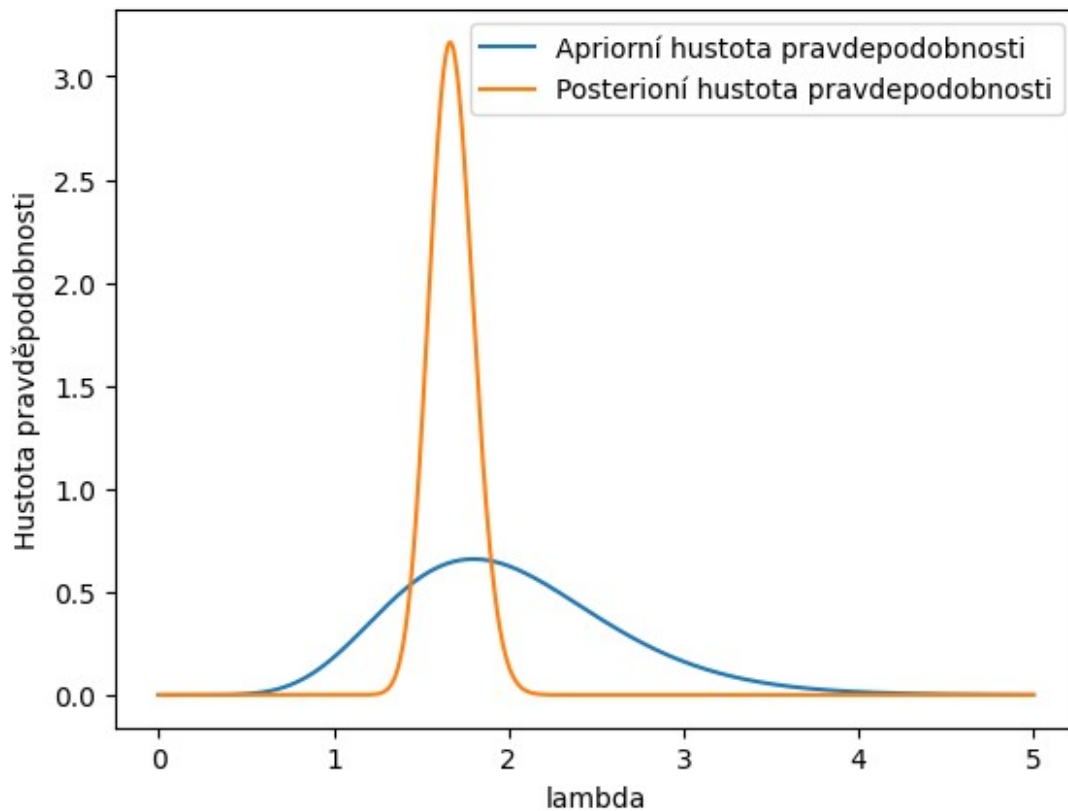
# Posteriorní odhad parametrů
alpha_post = alpha_prior + df.sum()
beta_post = 1 / (lambda_e + df_count)

x = np.linspace(0, 5, 1000)

# Prior and posterior PDF
pdf_prior = gamma.pdf(x, alpha_prior, scale=beta_prior)
pdf_post = gamma.pdf(x, alpha_post, scale=beta_post)

# Plot PDF
```

```
plt.plot(x, pdf_prior, label='Apriorní hustota pravdepodobnosti')
plt.plot(x, pdf_post, label='Posteriorní hustota pravdepodobnosti')
plt.ylabel('Hustota pravděpodobnosti')
plt.xlabel('lambda')
plt.legend()
plt.show()
```


2)

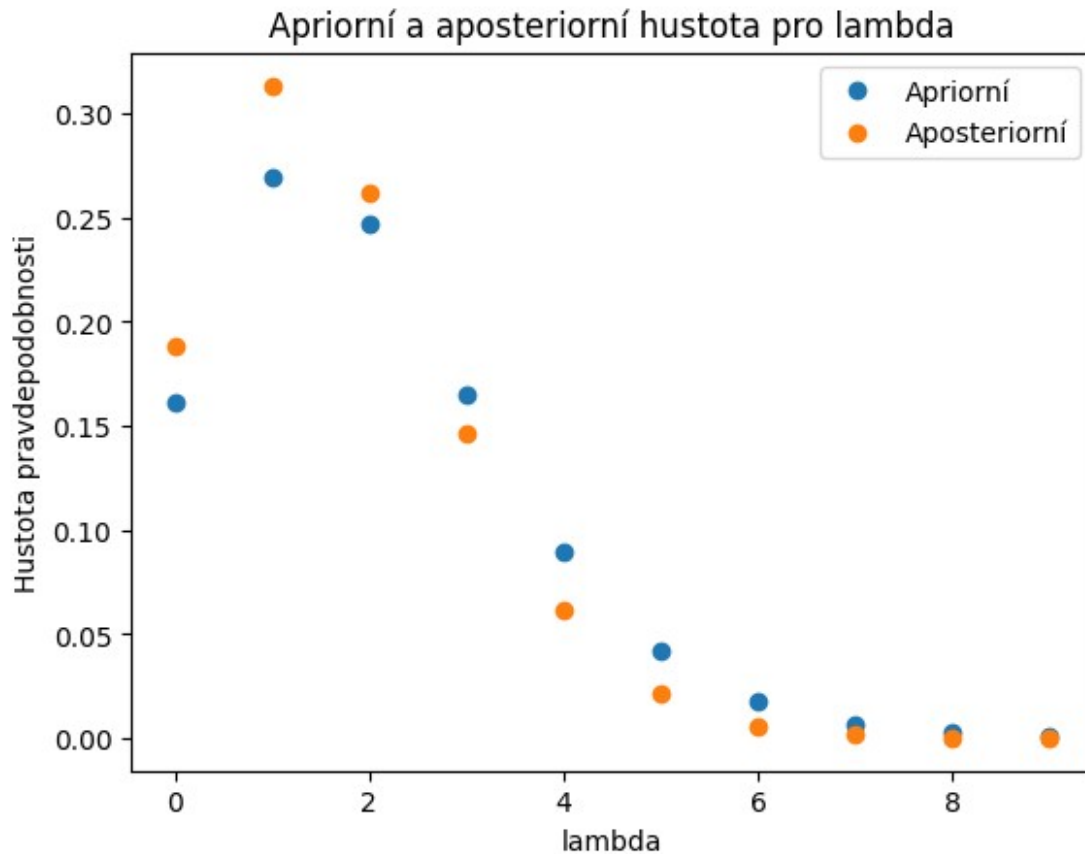
```
x_values = np.arange(0, 10)

# Apriorní and posteriorní rozdělení
dist_prior = gamma(alpha_prior, loc=0, scale=beta_prior)
dist_post = gamma(alpha_post, loc=0, scale=beta_post)

# Apriorní and posteriorní hustota
prior_nbinom = nbinom.pmf(x_values, n=alpha_prior, p=lambda_e /
(lambda_e + 1) )
post_nbinom = nbinom.pmf(x_values, n=alpha_post, p=(lambda_e +
df_count) / (lambda_e + df_count + 1) )

plt.plot(x_values, prior_nbinom, 'o', label='Apriorní')
plt.plot(x_values, post_nbinom, 'o', label='Aposteriorní')
```

```
plt.title('Apriorní a aposteriorní hustota pro lambda')
plt.ylabel('Hustota pravděpodobnosti')
plt.xlabel('lambda')
plt.legend()
plt.show()
```


3)

```
print("95% Interval spolehlivosti pro lambda z apriorního rozdělení:",
      dist_prior.interval(0.95))
print("95% Interval spolehlivosti pro lambda z aposteriorního
      rozdělení:", dist_post.interval(0.95))
```

```
95% Interval spolehlivosti pro lambda z apriorního rozdělení:
(0.9590777392264868, 3.416960690283833)
95% Interval spolehlivosti pro lambda z aposteriorního rozdělení:
(1.4376938284869922, 1.9327207471868797)
```

4)

```
median_posterior = gamma.ppf(0.5, alpha_post, scale=beta_post)
mean_posterior = gamma.mean(alpha_post, scale=beta_post)
```

```
print("Medián:", median_posterior)
print("Střední hodnota:", mean_posterior)
```

```
Medián: 1.6730169441241727
Střední hodnota: 1.6761904761904765
```

Vybral jsem si střední hodnotu a medián, jelikož se jedná o jedny z nejzákladnějších odhadů.

Hodnoty na obou stranách střední hodnoty jsou přibližně stejně vzdáleny od mediánu, což značí že data mají symetrické rozdělení.

5)

```
med_prior = nbinom.median(n=alpha_prior, p=lambda_e / (lambda_e + 1) )
mean_post = nbinom.median(n=alpha_post, p=(lambda_e + df_count) /
(lambda_e + df_count + 1) )
```

```
print("Medián apriorního odhadu:", med_prior)
print("Medián aposteriorního odhadu:", mean_post)
```

```
Medián apriorního odhadu: 2.0
Medián aposteriorního odhadu: 1.0
```

Vybral jsem mediány apriorního a aposteriorního rozložení.

Mediány rozložení se lehce liší, což může značit, že nová data způsobila změnu střední hodnoty. Navíc se i lehce změnila poloha rozložení.

ÚLOHA 1

b)

1)

```
path = os.getcwd() + '/Projekt-2_Data.xlsx'
df = pd.read_excel(path)

df_pozorovani = df["uloha_1 b)_pozorování"].dropna()
df_1 = df[["uloha_1 b)_prior", "skupina"]]
df_1 = df_1.groupby(["skupina"], observed=True).max().reset_index()
# maxima pro každou skupinu
df_1 = df_1["uloha_1 b)_prior"]

# apriorní funkce
zakosikovana_data = pd.cut(df_1, bins=100)
stredy = zakosikovana_data.unique().categories.mid
```

```

pravdepodobnosti = df_1.groupby(zakosikovana_data,
observed=False).count() / len(df_1)
pravdepodobnosti = pravdepodobnosti.reset_index(drop=True)
df_apriori = pd.DataFrame({"b": stredy, "h(b)": pravdepodobnosti})

# likelihood funkce
# trunkované normální rozdělení parametry
mean = 3
std = 1
a = 1

df_likelihood = pd.DataFrame({"b": stredy, "p(b)": 0})
for b in stredy:
    distribution_t = truncnorm((a - mean) / std, (b - mean) / std,
loc=mean, scale=std)
    pb = 1
    for p in df_pozorovani:
        pb = pb * distribution_t.pdf(p)
    df_likelihood.loc[df_likelihood["b"] == b, "p(b)"] = float(pb)
    df_likelihood["p(b)"] = df_likelihood["p(b)"].astype(float)

df_likelihood["p(b)"] = df_likelihood["p(b)"] / df_likelihood["p(b)"].sum()

# aposteriorní funkce
df_aposteriori = df_likelihood.copy()
df_aposteriori.drop(columns=["p(b)"], inplace=True)
df_aposteriori['p(b|h)'] = df_likelihood['p(b)'] * df_apriori['h(b)']

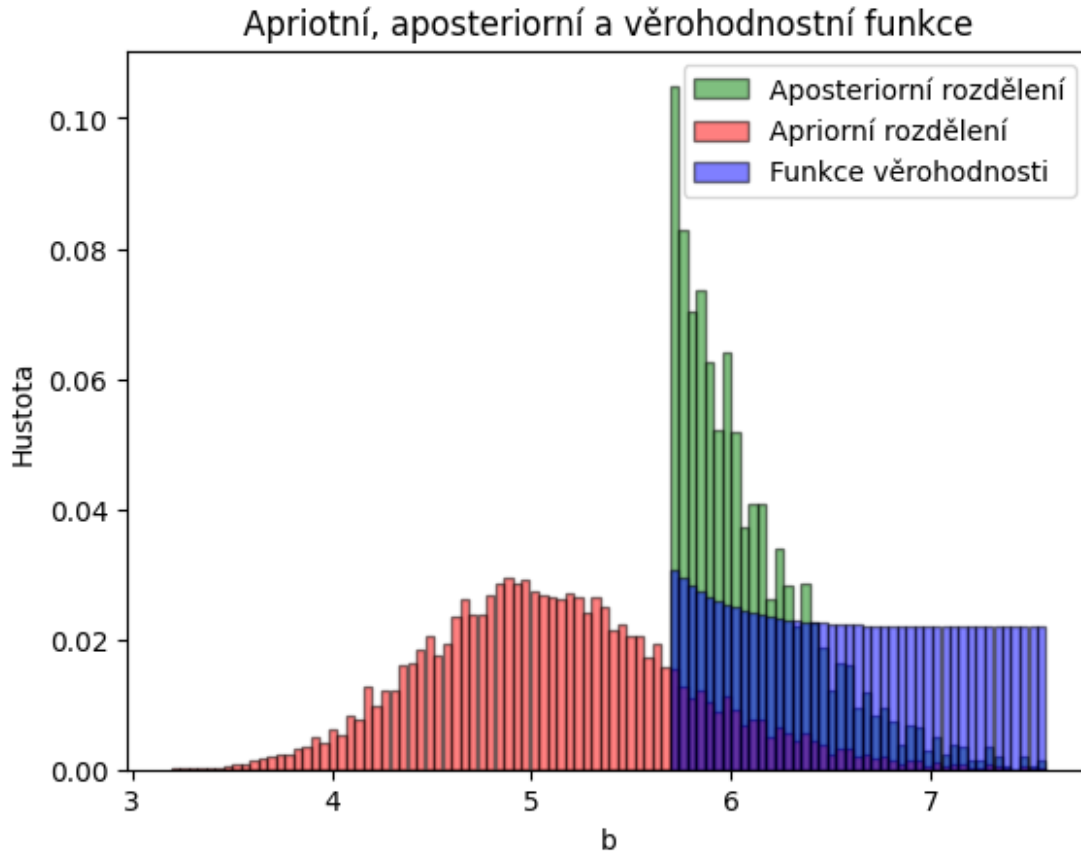
# normalizace
suma = 0
for b in stredy:
    suma = suma + df_apriori['h(b)'].loc[df_apriori["b"] ==
b].values[0] * df_likelihood['p(b)'].loc[df_likelihood["b"] ==
b].values[0]

df_aposteriori['p(b|h)'] = df_aposteriori['p(b|h)'] / suma

plt.bar(df_aposteriori['b'], df_aposteriori['p(b|h)'], width=0.043,
alpha=0.5, color='g', edgecolor='black')
plt.bar(df_apriori['b'], df_apriori['h(b)'], width=0.043, alpha=0.5,
color='r', edgecolor='black')
plt.bar(df_likelihood['b'], df_likelihood['p(b)'], width=0.043, alpha=0.5,
color='b', edgecolor='black')
plt.xlabel('b')
plt.ylabel('Hustota')
plt.title('Apriorní, aposteriorní a věrohodnostní funkce')

```

```
plt.legend(['Apsteriorní rozdělení', 'Apriorní rozdělení', 'Funkce  
věrohodnosti'])  
plt.show()
```


2)

```
# 95% interval spolehlivosti  
sorted_b_values = np.sort(df_aposteriori['b'])  
cdf_values = np.cumsum(df_aposteriori['p(b|h)'])  
lower_index = np.argmax(cdf_values >= 0.025)  
upper_index = np.argmax(cdf_values >= 0.975)  
  
# hodnoty b na hranicích intervalu  
lower_bound = sorted_b_values[lower_index]  
upper_bound = sorted_b_values[upper_index]  
  
print(f"95% Interval spolehlivosti pro b z aposteriorního rozložení:  
({lower_bound}, {upper_bound}) ")  
  
95% Interval spolehlivosti pro b z aposteriorního rozložení: (5.716,  
7.031000000000001)
```

3)

```
# výpočet střední hodnoty a mediánu
mean = np.sum(df_aposteriori['b'] * df_aposteriori['p(b|h)'])
df_aposteriori = df_aposteriori.sort_values('b')
median =
df_aposteriori['b'].iloc[np.argmax(np.cumsum(df_aposteriori['p(b|h)'])
>= 0.5)]

print(f"Střední hodnota (očekávaná hodnota) parametru b: {mean}")
print(f"Medián parametru b: {median}")

Střední hodnota (očekávaná hodnota) parametru b: 6.095022322519652
Medián parametru b: 5.979
```

Úloha 2

1)

```
def backward_elimination(formula, data):
    while True:
        model = smf.ols(formula, data=data).fit()
        p_values = model.pvalues.drop('Intercept')
        max_p_value = p_values.max()

        if max_p_value > 0.05:
            # Odstranění proměnné s nejvyšší p-hodnotou
            variable_to_remove = p_values.idxmax()
            print(variable_to_remove)
            formula = formula.replace(f' + {variable_to_remove}', '')
            formula = formula.replace(f' {variable_to_remove}', '')
        else:
            break
    return formula

def standartization(data, columns):
    for column in columns:
        data[column] = (data[column] - data[column].mean()) /
data[column].std()
        #druhý způsob standardizace
        #data_copy[column] = (data_copy[column] -
((data_copy[column].max() + data_copy[column].min()) / 2)) /
((data_copy[column].max() - data_copy[column].min()) / 2)
    return data

# Načtení dat
path = os.getcwd() + '/Projekt-2_Data.xlsx'
```

```

df = pd.read_excel(path, sheet_name="Úloha 2")

# Vytvoření one-hot encoding pro 'OSType', pouze 3/4 hodnot,
# multikolinearita
df['OS_Windows'] = (df['OSType'] == 'Windows').astype(int)
df['OS_IOS'] = (df['OSType'] == 'iOS').astype(int)
df['OS_MacOS'] = (df['OSType'] == 'MacOS').astype(int)

# Pokud jsou všechny ostatní hodnoty OS nulové, tak je to
# zbytečný sloupec
df.drop('OSType', axis=1, inplace=True)
# InteractingPct = 1 - ScrollingPct, multikolinearita
df.drop('InteractingPct', axis=1, inplace=True)

new_column_names = {'Ping [ms]': 'Ping', 'ActiveUsers': 'AU',
                    'ScrollingPct': 'SP', 'OS_Windows': 'os_w', 'OS_IOS': 'os_i',
                    'OS_MacOS': 'os_m'}
df.rename(columns=new_column_names, inplace=True)

# Standardizace
df_og = df.copy()
df = standartization(df, ['AU', 'SP'])

# nemá smysl dávat OSType dohromady a ani na druhou, odstranění I(AU
** 2) z důvodu velké VIF (větší než 10)
formula_in = 'Ping ~ AU + SP + os_w + os_i + os_m + AU:SP + AU:os_w +
AU:os_i + AU:os_m + SP:os_w + SP:os_i + SP:os_m + I(SP ** 2)'

print("Kofeciety odstraněné během zpětné eliminace:")
formula = backward_elimination(formula_in, df)
model = smf.ols(formula, data=df).fit()

# Výpis výsledků
intercept = model.params['Intercept']
coefficients = model.params.drop('Intercept')
variable_names = coefficients.index
equation = f'Ping = {intercept:.4f} + ' + ' + ' +
'.join([f'{coeff:.4f}*{var}' for coeff, var in zip(coefficients,
variable_names)])

print(model.summary())
print("Regresní rovnice:")
print(equation)

Kofeciety odstraněné během zpětné eliminace:
SP:os_w
SP:os_i
SP:os_m
I(SP ** 2)

```


AU:os_w

AU:os_i

OLS Regression Results

=====

=====

Dep. Variable: Ping R-squared: 0.813
Model: OLS Adj. R-squared: 0.810
Method: Least Squares F-statistic: 306.0
Date: Sun, 17 Dec 2023 Prob (F-statistic): 4.22e-175
Time: 20:32:11 Log-Likelihood: -1644.2
No. Observations: 502 AIC: 3304.
Df Residuals: 494 BIC: 3338.
Df Model: 7

Covariance Type: nonrobust

=====

=====

	coef	std err	t	P> t	[0.025
--	------	---------	---	------	--------

0.975]

Intercept	48.6769	0.611	79.659	0.000	47.476
AU	8.3421	0.339	24.597	0.000	7.676
SP	-5.1143	0.290	-17.632	0.000	-5.684
os_w	3.3925	0.827	4.103	0.000	1.768
os_i	-6.1473	0.855	-7.190	0.000	-7.827
os_m	9.1153	0.823	11.075	0.000	7.498
AU:SP	2.4170	0.293	8.251	0.000	1.841
AU:os_m	5.5536	0.656	8.462	0.000	4.264

=====

=====

Omnibus: 113.115 Durbin-Watson: 1.872

```

Prob(Omnibus):          0.000   Jarque-Bera (JB):
584.177
Skew:                   0.876   Prob(JB):
1.40e-127
Kurtosis:               7.986   Cond. No.
5.08
=====
=====

Notes:
[1] Standard Errors assume that the covariance matrix of the errors is
correctly specified.
Regresní rovnice:
Ping = 48.6769 + 8.3421*AU + -5.1143*SP + 3.3925*os_w + -6.1473*os_i +
9.1153*os_m + 2.4170*AU:SP + 5.5536*AU:os_m

```

Základní předpoklady lineární regrese a regresní diagnostiky:

Lineární vztah mezi nezávislými a závislou proměnnou: Z grafu Rezidua vs Predikované hodnoty, lze vidět, že data jsou náhodně rozložena kolem osy v nule. To implikuje, že lineární vztah mezi nezávislými prediktory a závislou proměnnou je splněn.

Multikolinearita: Hodnoty VIF ukazují, že multikolinearita je minimální. Ani jedna z hodnot nepřesáhla práh 10. K tomuto výsledku bylo z původní formule modelu potřeba odstranit proměnnou `ActiveUsers ** 2`, která narušovala tento předpoklad.

Homoskedasticita: Z grafu "Rezidua vs Pořadí" a "Rezidua vs Predikované hodnoty" lze vidět, že se rozložení reziduí kolem osy je relativně stejné (objevují se jen lechce méně zahuštěné části).

Normální rozdělení reziduí: Z histogramu reziduí lze vyčíst, že se velice blíží zvonovému tvaru normálního rozložení. Navíc se také rezidua v QQ grafu blíží k přímce.

Nezávislost reziduí: Hodnota durbin-Watsonova testu se blíží 2 (konkrétně 1,872), což značí nezávislost reziduí

Odlehlé hodnoty: Z grafů níže lze vyčíst, že se mezi rezidui vyskytují některé odlehlé hodnoty, které níže pomocí podmínek z democvičení odstraňuji. K jejich odstranění se konkrétně využívá Leverage, Cookova vzdálenost a vzdálenosti standardizovaných reziduí. Tyto hodnoty jsou odstraněny níže, jelikož mohou negativně ovlivnit učení modelu.

```

def plot_residual_histogram(residuals):
    plt.hist(residuals, bins='auto', density=True, alpha=0.6,
color='g')

    # Gaussova křivka
    xmin, xmax = plt.xlim()
    x = np.linspace(xmin, xmax, 100)
    p = stats.norm.pdf(x, np.mean(residuals), np.std(residuals))

```

```

plt.plot(x, p, 'k', linewidth=2)

plt.grid(True)
plt.title("Histogram reziduí")
plt.xlabel("Rezidua")
plt.ylabel("Hustota")
plt.show()

# Q-Q graf
def plot_qq_plot(residuals):
    qqplot(residuals, line='s')
    plt.title('Q-Q graf')
    plt.grid(True)
    plt.show()

# Rezidua vs. predikované hodnoty
def plot_res_vs_fit(fitted_values, residuals):
    plt.scatter(fitted_values, residuals)
    plt.axhline(y=0, color='r', linestyle='-')
    plt.grid(True)
    plt.xlabel('Predikované hodnoty')
    plt.ylabel('Rezidua')
    plt.title('Rezidua vs Predikované hodnoty')
    plt.show()

# Rezidua vs. pořadí
def plot_res_vs_order(residuals):
    plt.scatter(range(len(residuals)), residuals, alpha=0.5)
    plt.axhline(y=0, color='r', linestyle='-')
    plt.grid(True)
    plt.title("Rezidua vs Pořadí")
    plt.xlabel("Pořadí")
    plt.ylabel("Rezidua")
    plt.show()

def calculate_vif(formula, data):
    model = smf.ols(formula, data=data)
    X = pd.DataFrame(model.exog, columns=model.exog_names)

    # Výpočet VIF pro každý prediktor
    vif = pd.Series([variance_inflation_factor(X.values, i) for i in
range(X.shape[1])], index=X.columns)
    # Vytvoření DataFrame s VIF
    vif_df = vif.to_frame()
    vif_df.columns = ['VIF'] # Nastavení názvu sloupce
    print(vif_df)
    # Korelace prediktorů
    print('\n')
    print(X.corr())

```

```
# Výpočet reziduí (pracuje se s originálním datasetem, ne
standardizovaným)
```

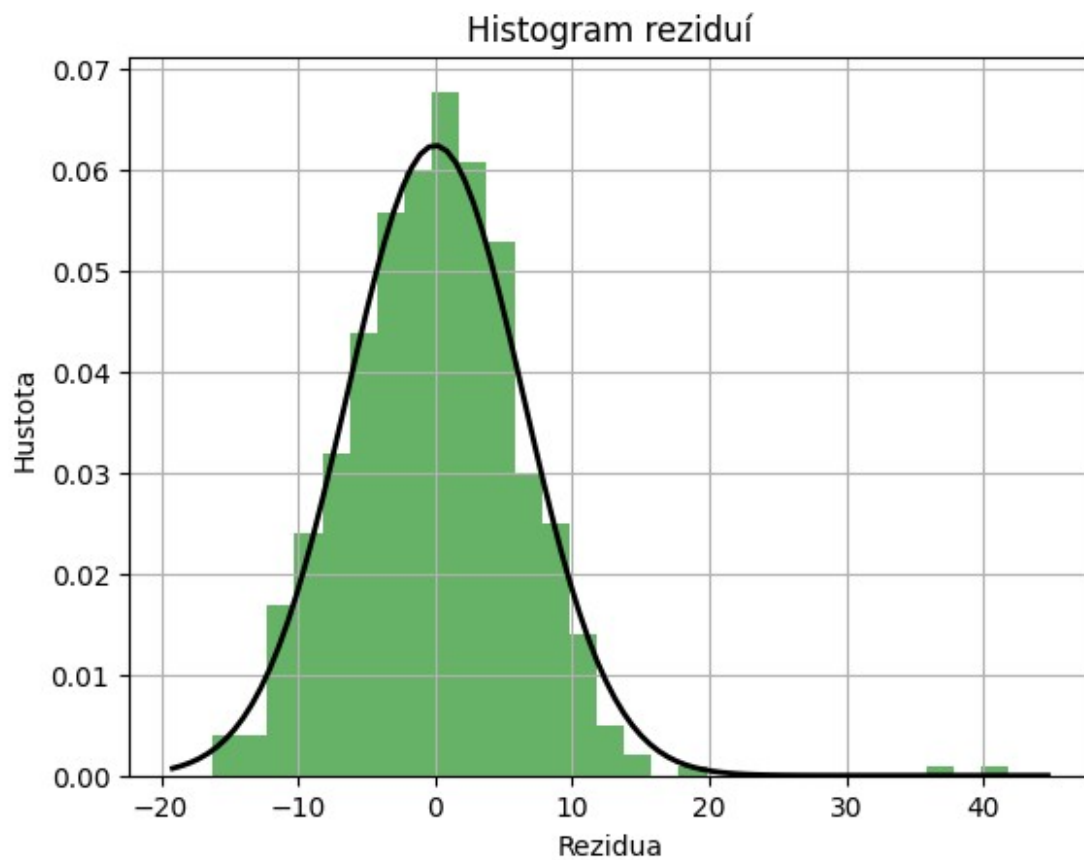
```
model = smf.ols(formula, data=df_og).fit()
```

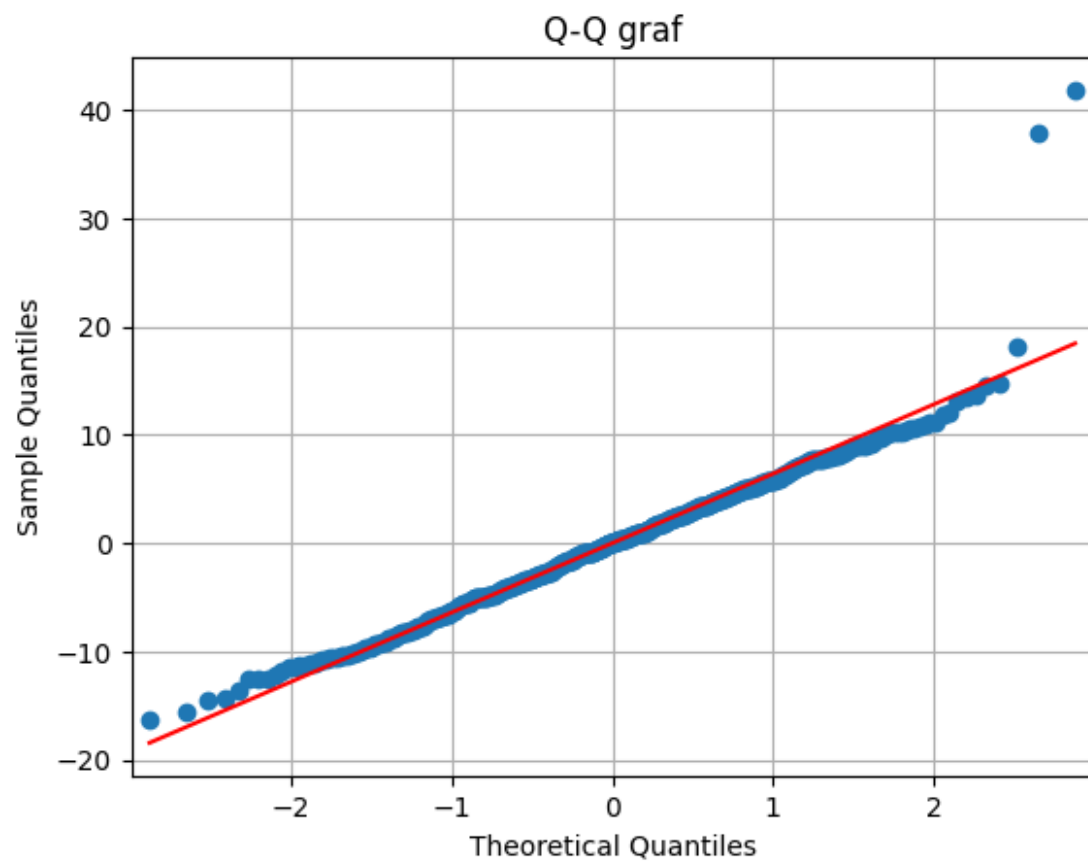
```
calculate_vif(formula, df_og)
plot_residual_histogram(model.resid)
plot_qq_plot(model.resid)
plot_res_vs_fit(model.fittedvalues, model.resid)
plot_res_vs_order(model.resid)
```

	VIF
Intercept	30.774141
AU	4.769242
SP	5.630743
os_w	1.613865
os_i	1.585129
os_m	6.581920
AU:SP	8.477600
AU:os_m	6.175504

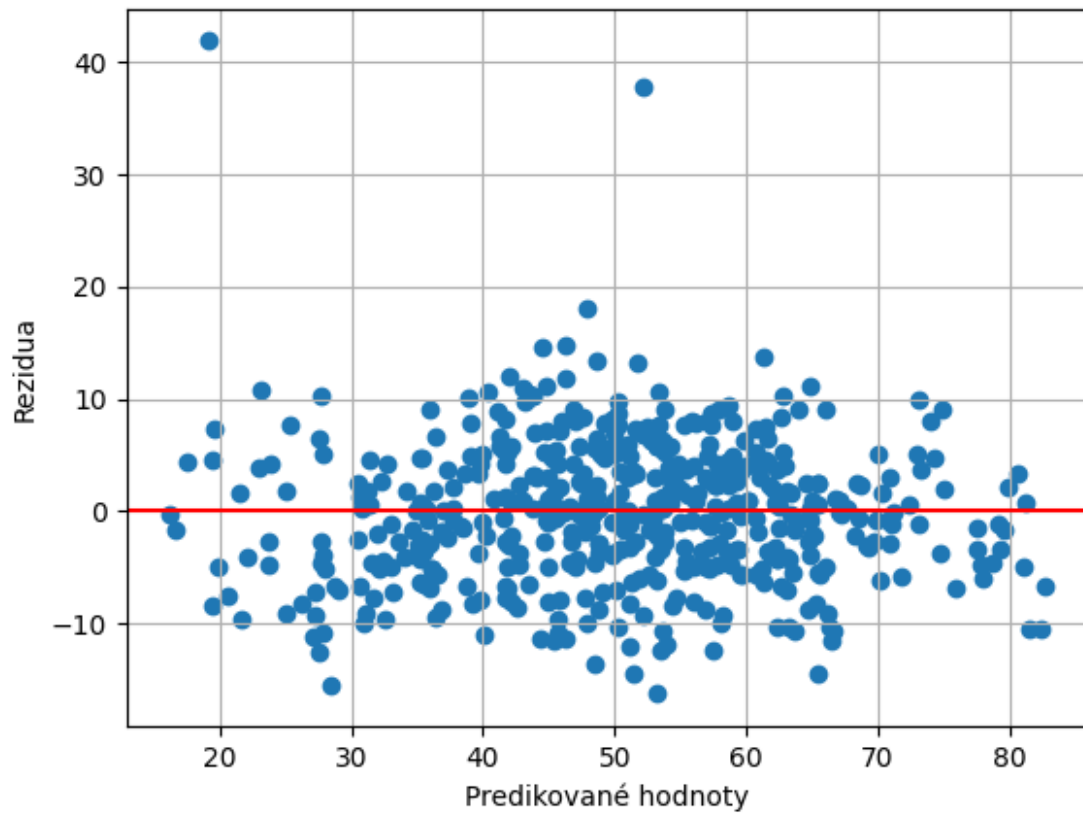
	Intercept	AU	SP	os_w	os_i	os_m
\						
Intercept	NaN	NaN	NaN	NaN	NaN	NaN
AU	NaN	1.000000	-0.040275	0.003135	-0.063206	-0.000136
SP	NaN	-0.040275	1.000000	0.016964	0.062634	-0.086466
os_w	NaN	0.003135	0.016964	1.000000	-0.334506	-0.371550
os_i	NaN	-0.063206	0.062634	-0.334506	1.000000	-0.341322
os_m	NaN	-0.000136	-0.086466	-0.371550	-0.341322	1.000000
AU:SP	NaN	0.582505	0.711749	0.001067	0.011121	-0.053109
AU:os_m	NaN	0.243697	-0.072359	-0.327426	-0.300788	0.881244

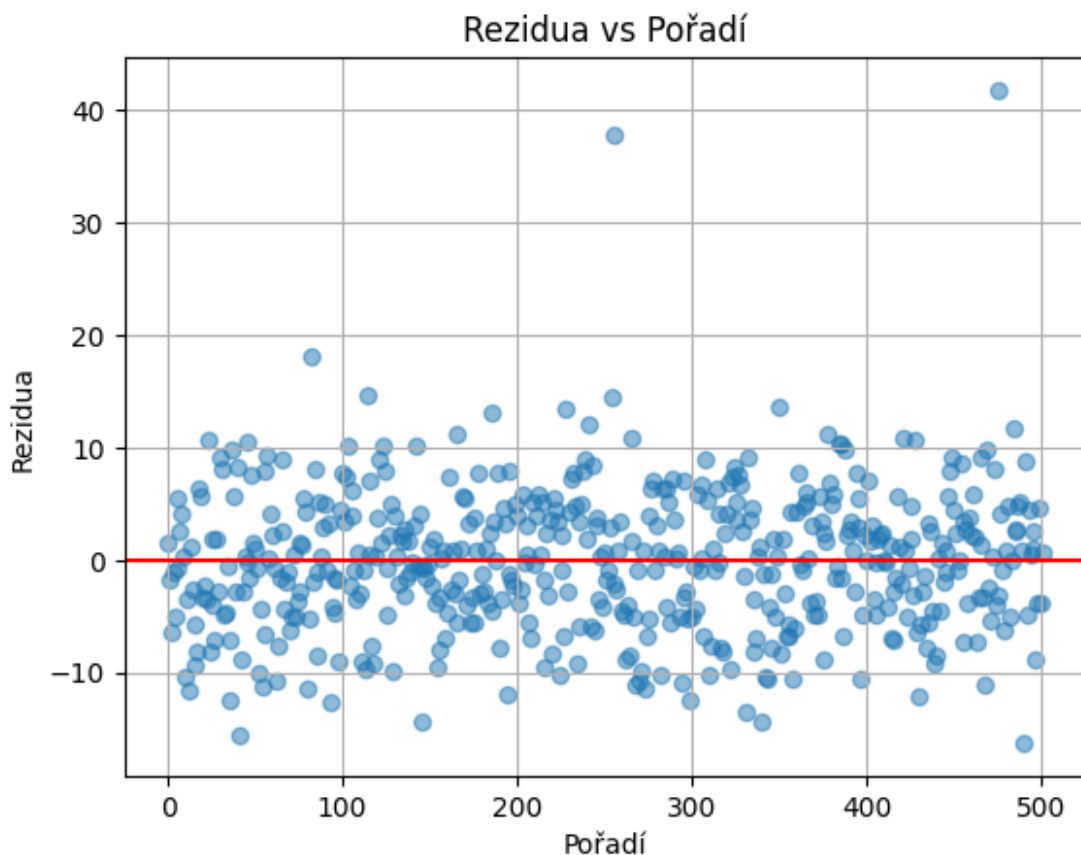
	AU:SP	AU:os_m
Intercept	NaN	NaN
AU	0.582505	0.243697
SP	0.711749	-0.072359
os_w	0.001067	-0.327426
os_i	0.011121	-0.300788
os_m	-0.053109	0.881244
AU:SP	1.000000	0.091981
AU:os_m	0.091981	1.000000

Rezidua vs Predikované hodnoty

Identifikace odlehlých hodnot

Hodnoty je možné odstranit, jelikož negativně ovlivňují učící faktor modelu.

```
# Výpočet reziduí
model = smf.ols(formula, data=df_og).fit()
residuals = model.resid
plt.figure(figsize=(10, 6))
sns.scatterplot(x=df_og.index, y=residuals, color='blue', alpha=0.7)
plt.axhline(y=0, color='red', linestyle='--')
plt.xlabel('Index pozorování')
plt.ylabel('Rezidua')
plt.title('Vizualizace reziduí')
plt.show()
```

```
influence = model.get_influence()
# Leverage
leverage = influence.hat_matrix_diag
# Cookovy D hodnoty (a p-hodnoty) jako n-tice polí [n x 2]
cooks_d = influence.cooks_distance
# Standardizovaná rezidua
standardized_residuals = influence.resid_studentized_internal
```



```

# Studentizovaná rezidua
studentized_residuals = influence.resid_studentized_external
# Vytvoření DataFrame s výsledky
outl_stats_df = pd.DataFrame({
    'Leverage': leverage,
    'Standardized Residuals': standardized_residuals,
    'Studentized Residuals': studentized_residuals,
    'Cook\'s Distance': cooks_d[0],
    'Cook\'s Distance_p-value': cooks_d[1]
}, index=df_og.index)

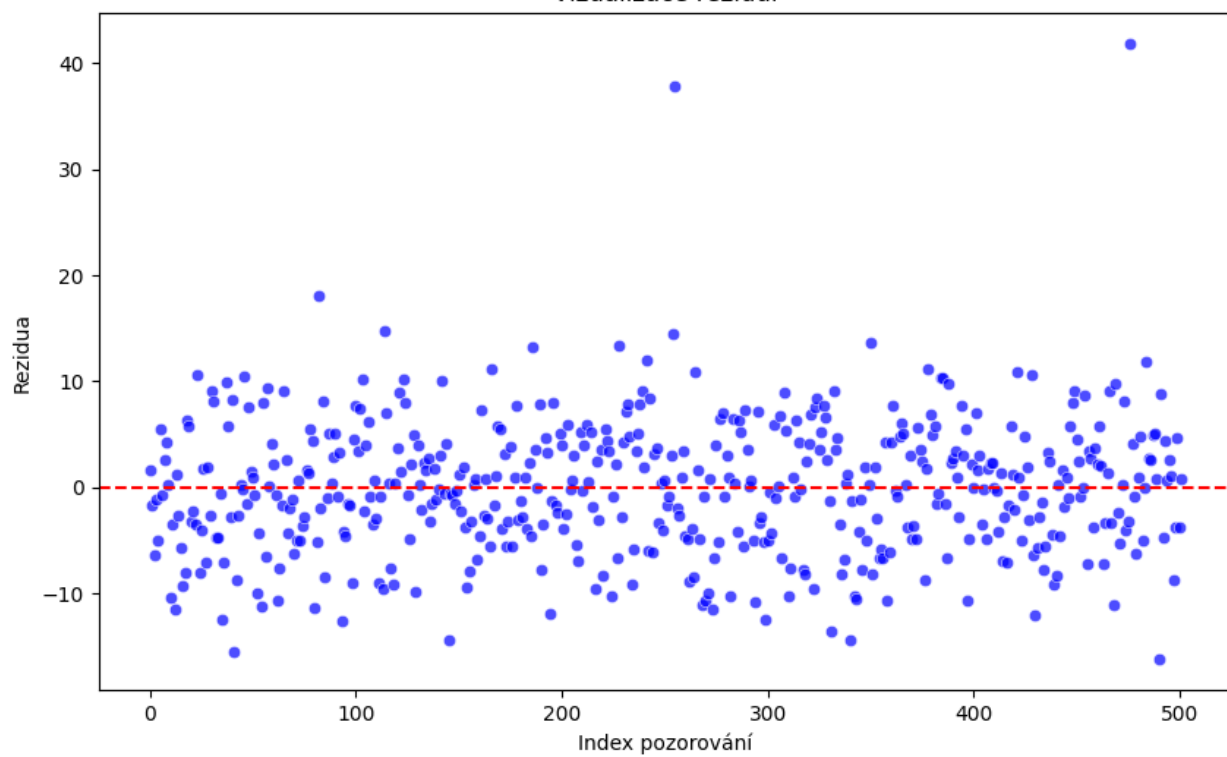
merged_df = df_og.join(outl_stats_df)

#Odstranění outlierů (příliš velké leverage, příliš velké Cookovy D
#hodnoty, příliš velké standardizované rezidua)
outl_stats_df = merged_df[(outl_stats_df['Leverage'] <=
3*len(model.params)/df_og.shape[0]) &
(np.abs(outl_stats_df['Standardized Residuals']) <= 2) &
(outl_stats_df['Cook\'s Distance_p-value'] >= 0.05)]

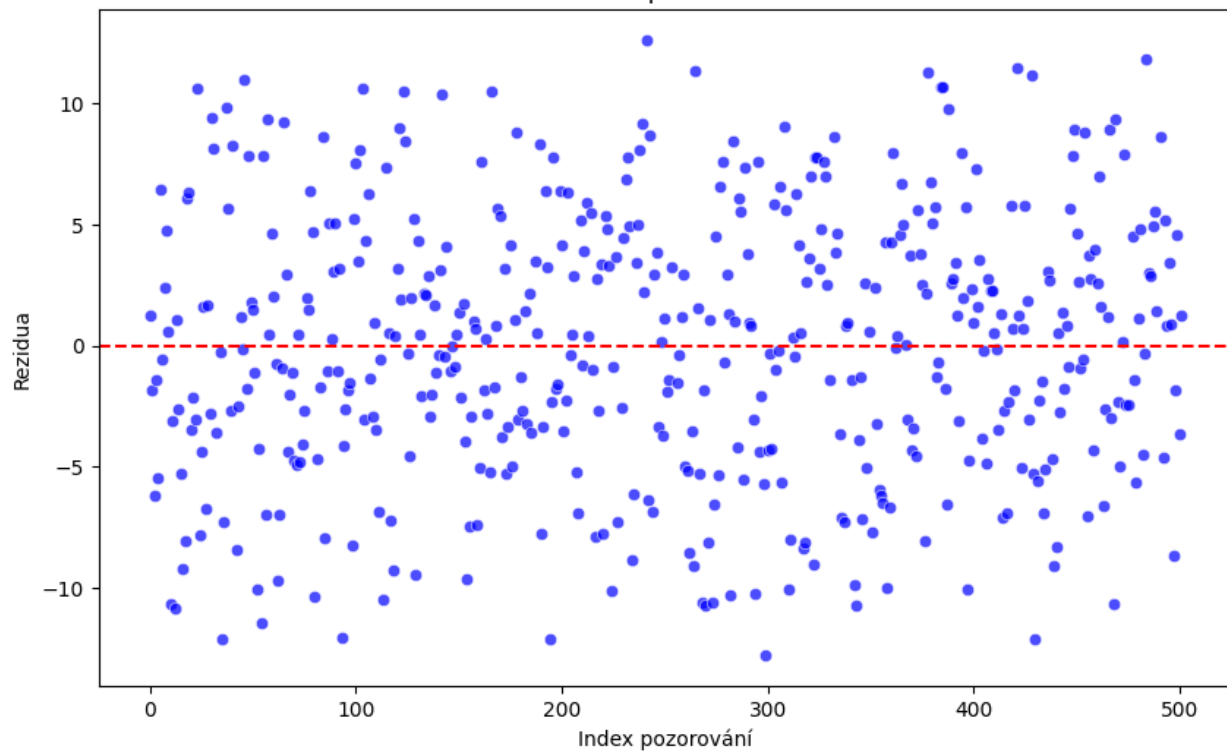
model = smf.ols(formula, data=outl_stats_df).fit()
residuals = model.resid
plt.figure(figsize=(10, 6))
sns.scatterplot(x=outl_stats_df.index, y=residuals, color='blue',
alpha=0.7)
plt.axhline(y=0, color='red', linestyle='--')
plt.xlabel('Index pozorování')
plt.ylabel('Rezidua')
plt.title('Vizualizace reziduí po odstranění outlierů')
plt.show()

```

Vizualizace reziduí

Vizualizace reziduí po odstranění outlierů

2)

```
# Výpočet predikce
index = model.predict().argmax()

print(f"Největší predikovaná hodnota: {model.predict()[index]:.4f}")

Největší predikovaná hodnota: 83.2686
```

Pro identifikaci nastavení parametrů, které způsobí nejproblematictější odezvu je potřeba zjistit, jaký mají jednotlivé proměnné vliv na hodnotu odezvy.

Mezi koeficienty zvyšující odezvu patří ActiveUsers, windows, macOS a interakční termíny ActiveUsers * ScrollingPct a ActiveUsers * macOS.

Mezi koeficienty snižující odezvu patří ScrollingPct a IOS.

V případě nalezení nejproblematictější hodnoty je třeba najít kombinaci s vysokými hodnotami, které zvyšují odezvu a s nízkými nebo nulovými hodnotami, které snižují odezvu.

3)

```
# Průměrné hodnoty pro standardizované proměnné AU a IP
mean_AU = df['AU'].mean()
mean_IP = df['SP'].mean()

# Vytvoření nového datového rámce pro predikci s průměrnými hodnotami
# proměnných AU a IP
new_data = pd.DataFrame({
    'AU': [mean_AU],
    'SP': [mean_IP],
    'os_w': [1],
    'os_i': [0],
    'os_m': [0],
    'AU:SP': [mean_AU * mean_IP],
    'AU:os_w': [mean_AU * 1],
    'AU:os_i': [mean_AU * 0],
    'AU:os_m': [mean_AU * 0],
    'SP:os_w': [mean_IP * 1],
    'SP:os_i': [mean_IP * 0],
    'SP:os_m': [mean_IP * 0],
})

prediction = model.get_prediction(new_data)
pred = prediction.summary_frame(alpha=0.05) # 95% intervaly

print("Odhadnutá hodnota odezvy uživatele s Windows:")
print(f'Predikce: {pred["mean"].values[0]:.4f}')
print(f'Predikční interval: ({pred["mean_ci_lower"].values[0]:.4f},
```

```
{pred["mean_ci_upper"].values[0]:.4f}}')  
print(f'Konfidenční interval: ({pred["obs_ci_lower"].values[0]:.4f},  
{pred["obs_ci_upper"].values[0]:.4f})')
```

Odhadnutá hodnota odezvy uživatele s Windows:

Predikce: 52.9116

Predikční interval: (50.2010, 55.6223)

Konfidenční interval: (41.6582, 64.1651)

4)

Model má schopnost dobře vysvětlit variabilitu závislé proměnné "ping", což lze vyčíst z hodnoty vysoké hodnoty R-squared (konkrétně 0.813).

Hodnota upraveného R-squared, která zohledňuje počet proměnných v modelu a mění se dle jejich přínosu (pokud je jejich přínos pro model lepší/horší než očekávaný přínos). Tato hodnota je vysoká (0.81), což značí, že nezávislé proměnné jsou zvoleny dobře. Navíc jsou všechny tyto hodnoty statisticky významné, což naznačuje hodnota p-value v přehledu modelu (všechny nevýznamné hodnoty byly odstraněny při zpětné eliminaci). Z odpovědi na otázku 2 plyne, že model splňuje regresní předpoklady.

Ze všech těchto pozorování plyne, že model je vhodný pro další použití. Bylo by ovšem vhodné tento model prvně validovat na nějakém validačním datasetu, aby se ověřila jeho predikční schopnost.